

Марина КРУГЛЯК,
к.і.н., доц., викладач суспільних дисциплін
ВСП «Житомирський
торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

ВИКОРИСТАННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО ДОСВІДУ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ ERASMUS + ПРИ ВИКЛАДАННІ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У КОЛЕДЖІ

Однією з популярних програм міжнародної мобільності, що активно діє в Україні, є ЕРАЗМУС+. Це програма міжнародної співпраці ЄС та інших країн світу у сферах освіти, молоді, спорту. Мета програми – підтримка освітнього, професійного та особистісного розвитку громадян ЄС і поза його межами задля внеску до стійкого зростання, якості робочих місць і соціального згуртування, для розвитку інновацій та посилення європейської ідентичності і активного громадянства.

Бюджет оновленої програми 2021–2027 рр. становить понад 28 млрд євро, що є майже вдвічі більшим від фінансування порівняно з попередньою Програмою 2014–2020 рр. Для нашої країни Еразмус+ відкриває можливості мобільності та співпраці у сферах вищої освіти та європейських студій Жан Моне; професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти; шкільної освіти; освіти дорослих; підтримки молоді та спорту.

Україна визнана країною-партнером, не асоційованим до Програми, вона належить до складу країн Східного Партнерства – Регіон 2. Це створює умови для українських організацій брати участь у конкурсах як монобенефіціари чи у складі партнерств з декількох країн Програми: як заявники (11 конкурсів до 5 напрямів), як партнери (39 конкурсів, до 20 напрямів) [4].

У 2022–2023 навч. р., під час роботи на посаді доцента кафедри туризму та готельно-ресторанної справи факультету бізнесу та сфери обслуговування Державного університету «Житомирська політехніка» мені було надано можливість двічі взяти участь у проєкті Еразмус+/Міжнародна Мобільність.

Уперше увійшла до складу делегації представників університету, що 21-25 листопада 2022 року відвідала Кіпрський інститут маркетингу.

Проєктом було передбачено проведення викладачами житомирського вишу лекційних занять у двох кампусах – в Нікосії та Лімасолі, зустріч із керівництвом кіпрського інституту, навчальних департаментів, відділом міжнародних зв'язків. Представників Політехніки було запрошено на церемонію випуску і вручення дипломів випускників Кіпрського інституту маркетингу (23 листопада 2022 р., конгрес-хол готелю «Hilton», м. Нікосія) [2].

З організаційних моментів варто виділити повне фінансування ділової подорожі в рамках проєкту (проїзд автобус/літак, проживання в готелі, міський і міжміський транспорт, зв'язок); високий рівень володіння студентами англійської мови та можливість налагодження контактів за посередництва соціальних мереж; шанобливе ставлення з боку керівництва кіпрського вишу та місцевого студентства до гостей з України, інтерес до розвитку наукового життя

у виші, організації навчального процесу та повсякденного життя мешканців Житомира.

Тема виступу звучала так: «Remote work as a side effect of tourism» («Віддалена робота як побічний ефект туризму»).

Вдруге участь у програмі Еразмус + взяла у червні 2023 року. Зауважу, що з 2019 року в Державному університеті «Житомирська політехніка» триває реалізація проєкту Еразмус+/Мобільність спільно з Університетом «Османгазі», м. Ескішехір (Туреччина). Цим проєктом здійснено академічні обміни викладачів, студентів, аспірантів/докторантів з метою стажування, навчання. Проєкт охоплює спеціальності: «Інженерна механіка», «Туризм», «Гірництво» [3]. Мої колеги мали змогу щороку відвідувати турецькі університети й читати лекції англійською мовою, а до повномасштабного вторгнення Росії на кафедрі туризму та готельно-ресторанної справи стажувалася PhD-здобувачка з Османгазі університету Юлія Боровська (другий семестр 2021-2022 н.р.) [5].

Наприкінці червня 2023 р. під час візиту до Університету «Шейх Едебалі» м. Біледжик (Bilecik Şeyh Edebali University) викладачі «Житомирської політехніки» мали змогу ознайомитися зі структурою університету, діяльністю провідних факультетів та напрямками їх роботи. Відбулася ділова бесіда у дружній атмосфері із генеральним секретарем Fakrullah TONUMCU. Ним було представлено стратегію розвитку університету, окреслено перспективи подальшої співпраці, зокрема у сфері туризму [1]. Викладачі житомирського вишу прочитали декілька лекцій для студентів Університету «Шейх Едебалі», зокрема мною було проведено заняття на тему: «Sports Tourism in Ukraine» («Спортивний туризм в Україні»). Було налагоджено контакти зі студентками з Казахстану, які здобували освіту на спеціальності «Туризм»; проведено дискусії із викладачами суспільних дисциплін про місце України і Туреччини в сучасному світі.

Слід звернути увагу на те, що Туреччина, хоч і не є членом ЄС, однак є активною серед країн, долучених до програми Еразмус +, входячи до категорії третіх країн, асоційованих до Програми (Ісландія, Північна Македонія, Сербія, Ліхтенштейн, Норвегія, Туреччина) [4]. Відповідно даний критерій впливав на дещо менший обсяг фінансового забезпечення, який виділявся для делегації з України. Через російську агресію країнами-учасницями програми Еразмус + було прийнято рішення поки що не відправляти своїх делегатів в Україну, натомість дозволити більшій кількості представників нашої держави читати лекції за кордоном.

Під час роботи в коледжі мною активно використовується досвід, набутий під час ділових поїздок у рамках програм академічної мобільності. Зокрема, я не раз наголошую студентам на нагальній необхідності вивчення англійської мови, що є вимогою часу. Також прагну дотримуватися під час викладання врахування явищ мультикультуралізму, маю на меті прищепити повагу до різних національностей, рас, культур, мов, традицій, шанування пам'ятних дат в історії різних народів. На заняттях з всесвітньої історії, основ філософських знань, історії фізичної культури ділюся зі студентами думками про особливості

функціонування соціальних систем різних країн; під час діалогів ми з'ясовуємо риси національного характеру представників різних народів, їхнє ставлення до суспільних явищ і процесів сьогодення.

Програма академічної мобільності Еразмус + є яскравим прикладом тісної співпраці Європейського Союзу та України. Однак для найкращої можливості їхньої реалізації у закладах фахової передвищої освіти необхідним є функціонування відділу міжнародних відносин та налагодження співпраці із закладами вищої освіти.

Список використаних джерел

1. Візит викладачів Житомирської політехніки до Університету «Шейх Едебалі», м. Біледжик, Туреччина. URL: <https://news.ztu.edu.ua/2023/06/vizyt-vykladachiv-zhytomyrskoyi-politehniky-do-universytetu-shejh-edebali-m-biledzhyk-turechchyna> (дата звернення: 09.02.2024).

2. Візит представників університету до Кіпрського інституту маркетингу рамках реалізації проекту Еразмус +/ Міжнародна мобільність. URL: <https://news.ztu.edu.ua/2022/11/vizyt-predstavnykiv-universytetu-do-kiprskogo-instytutu-marketyngu-v-ramkah-realizatsiyi-proektu-erazmus-mizhнародna-mobilnist/> (дата звернення: 09.02.2024).

3. Еразмус+: візит делегації Житомирської політехніки до Університету «Османгазі», м. Ескішехір. URL: <https://news.ztu.edu.ua/2021/11/erazmus-vizyt-delegatsiyi-zhytomyrskoyi-politehniky-do-universytetu-osmangazi-m-eskishehir/> (дата звернення: 09.02.2024).

4. Про програму. URL: <https://erasmusplus.org.ua/programa-yes-erazmus/pro-programu/> (дата звернення: 09.02.2024).

5. Стажування PhD-здобувачки освіти турецького Османгазі університету (м. Ескішехір) на кафедрі туризму та готельно-ресторанної справи. URL: <https://news.ztu.edu.ua/2022/02/stazhuvannya-phd-zdobuvachky-osvity-turetskogo-osmangazi-universytetu-m-eskishehir-na-kafedri-turyzmu-ta-gotelno-restorannoyi-spravu/> (дата звернення: 09.02.2024).